

SPIS TREŚCI

ZAGADNIENIE PUNKTU WYJŚCIA W FILOZOFII

WYKŁAD PIERWSZY.....	7
Zagadnienie początku i fundamentu filozofii ◊ Arystoteles ◊ Kartezjusz ◊ Teoria poznania jako odrębna nauka filozoficzna — jej nazwy ◊ Stanowiska w sprawie relacji: teoria poznania — teoria bytu (metafizyka) ◊ Punktem wyjścia systematycznego badania postawienie pierwszych pytań ◊ Warunki stawiania pytań w nauce	
WYKŁAD DRUGI	16
Dwa źródła problematyki teorii poznania ◊ Pierwsze pytania ◊ Znaczenia „punktu wyjścia” ◊ Koncepcje teorii poznania: 1) scjentystyczne, 2) metafizyczna, 3) semantyczna, 4) logiczna, 5) autonomiczna teoria poznania ◊ Warunki uprawiania teorii poznania ◊ Sposoby ustalania punktu wyjścia teorii poznania	
WYKŁAD TRZECI	21
Sposoby ustalania punktu wyjścia: 1) odwołanie się do „zdrowego rozsądku”, 2) poszukiwanie czystego (pierwotnego) doświadczenia, 3) ustalanie niezbędnych (warunków koniecznych) poznania, 4) ustalanie neutralnej płaszczyzny rozważań (racjonalna koncepcja nauki) ◊ Pierwotne zróżnicowania i język ◊ Monolog czy dialog pierwszym etapem rozważać teoriopoznawczych?	
WYKŁAD CZWARTY	33
Trzy znaczenia terminu „poznanie” ◊ Spostrzeżenie a sąd (i jego uzasadnienie) ◊ Dwie koncepcje podmiotu poznania ◊ Spostrzeżenie wewnętrzne a spostrzeżenie immanentne ◊ Argumentacja E. L. Gettier’a wobec klasycznego pojmowania wiedzy ◊ Niezawodność całkowita i niezawodność zasadnicza ◊ Ekstraspekcyjna (behawioralna) koncepcja poznania ◊ Strumień świadomości ◊ Samoświadomość	
WYKŁAD PIĄTY.....	46
Dwie postacie samoświadomości ◊ Spór o introspekcję ◊ Intuicja przeżywania i refleksja ◊ Widzenie czegoś a myślenie o czymś ◊ Oczywistość (kryterium prawdy) ◊ Agnostycyzm, sceptycyzm ◊ Przekraczanie sfery immanencji	

WYKŁAD SZÓSTY	55
Cztery racje wątplenia w wartość naszego poznania ◊ Poznanie bezpośrednie i poznanie pośrednie	
WYKŁAD SIÓDMY	61
Bezpośredniość poznania ◊ Cztery strukturalne powody błędu w poznaniu: dystans, nieadekwatność	
WYKŁAD ÓSMY	67
Pośredniki, aktywność podmiotu ◊ Naoczność	
WYKŁAD DZIEWIĄTY	73
Odmiany naoczności ◊ Spostrzeżenie rozumiejące ◊ Doświadczenie moralności ◊ Pewność ◊ Podmiot poznający	
WYKŁAD DZIESIĄTY	79
Zebranie i podsumowanie rozważań na temat punktu wyjścia teorii poznania ◊ Relacje między działaniami wiedzy ◊ Różne koncepcje „filozofii pierwszej”	
WYKŁAD JEDENASTY	84
Teoria poznania a metafizyka ◊ Zagadnienie punktu wyjścia teorii bytu: różne propozycje ◊ Dane wyjściowe ◊ Pierwsze pytania ◊ Pierwsze tezy metafizyki ◊ Rola pojęcia bytu ◊ To, co transcendentalne, i to, co kategoriałne	
WYKŁAD DWUNASTY	91
„Minimalna” i rozszerzona wersja punktu wyjścia w teorii bytu ◊ Empiryczne a teoretyczne pojęcie bytu ◊ Etapy formowania pojęcia bytu (separacja) ◊ Pozycja podmiotu poznania ◊ Pierwsze zasady ◊ Trzy znaczenia terminu „byt” ◊ Pierwotne zróżnicowania ◊ Możliwość ◊ Metafizyka a logika	
WYKŁAD TRZYNASTY	102
Separacja ◊ Warunki konieczne bycia bytem ◊ Poznanie istnienia (czegoś) ◊ <i>Esse intentionale</i> i byt czysto intencjonalny ◊ Kryteria istnienia ◊ Byt myślny	
WYKŁAD CZTERNASTY	114
Metafizyka a ontologia ◊ Ch. Wolff, A. Meinong, R. Ingarden, N. Hartmann, neoscholastycy ◊ Trzy rozumienia „przedmiotu” ◊ Trzy rozumienia „bytu” ◊ Osiem koncepcji „kryterium istnienia” ◊ Tożsamość i sprzeczność ◊ Wyjście poza byt realny	
WYKŁAD PIĘTNASTY	125
Jeszcze raz o początkach filozofii i o punkcie wyjścia w teorii poznania i w teorii bytu ◊ Czy obok metafizyki potrzebna jest ontologia? ◊ Status możliwości: Jeśli nic nie istnieje, to nie istnieje też czysta możliwość”	
BIBLIOGRAFIA	133

TEORIE RELACJI: FILOZOFICZNE I LOGICZNA
PRZYCZYNEK DO STOSUNKU MIĘDZY TEORIĄ BYTU (PRZEDMIOTU) A LOGIKĄ

WYKŁAD PIERWSZY	141
Tematyka wykładu ◊ Arystoteles o kategoriach i relacji ◊ Problematyka kategorii w filozofii nowożytnej (m.in. I. Kant, N. Hartmann, E. Husserl, G. Ryle) ◊ Tomistyczna teoria relacji (Tomasz z Akwinu i tomiści)	
WYKŁAD DRUGI.....	153
Status bytowy relacji, jej odmiany ◊ Tomasz, tomiści polscy ◊ Dwojaka rola przypadłości ◊ Zasady jednostkowania relacji kategorialnej ◊ Relacja między Stworzycielem a stworzeniem jako relacja mieszana ◊ G. W. Leibniz i F. Brentano o relacjach ◊ F. H. Bradley a B. Russell: koncepcja stosunków wewnętrznych ◊ G. E. Moore o stosunkach	
WYKŁAD TRZECI	166
Dyskusja z neoheglizmem ◊ Ingardena teoria stosunku (na tle jego ontologii)	
WYKŁAD CZWARTY	178
Stanowisko R. Ingardena ◊ Logiczna teoria relacji, różne jej ujęcia (B. Russell, T. Czeżowski, A. Tarski)	
WYKŁAD PIĄTY	187
Cechy swoiste i odmiany relacji (w ujęciu logicznym) ◊ Rozbieżności między ujęciem filozoficznym (metafizycznym) a logicznym relacji ◊ Relacje myślnie i relacje rzeczywiste T. Czeżowski ◊ R. Ingardena teoria istoty przedmiotu ◊ Antynomie wskazują na granice przekraczania kategorii w logice ◊ Ogólna teoria kategorii — Arystoteles, Awicenna, Akwinata, neoscholastycy	
WYKŁAD SZÓSTY	199
Pierwotne zróżnicowania bytów ◊ Transcendentalność a kategorialność ◊ Odmiany bytu realnego i zagadnienie wyjścia poza realny sposób istnienia ◊ Tomasz z Akwinu, N. Hartmann, R. Ingarden, M. Gogacz: sposoby istnienia	
WYKŁAD SIÓDMY	209
Istota i istnienie ◊ Monizmy i pluralizmy ◊ Modalność ◊ Forma i materia ◊ Kryteria istnienia	
WYKŁAD ÓSMY	221
Odrzucenie monizmu ◊ Pluralizm tomistów i R. Ingardena ◊ Substancja i przypadłości ◊ Przypadłości bezwzględne i względne ◊ Procesualizm ◊ „Przedmiot” i „byt” u A. Meinonga i u R. Ingardena ◊ Sposoby dochodzenia do wyróżnienia kategorii: Arystoteles, I. Kant, fenomenologowie, pozytywiści ◊ Sens tezy, że rozum (intelekt) chwyta istotę rzeczy ◊ Sens zwrotu „odnoszenie się do czegoś” ◊ E. Nieznański o kategoriach przedmiotów i sposobach istnienia	

WYKŁAD DZIEWIĄTY	234
Dwojakię odnoszenie się do czegoś ◊ Kryteria istnienia ◊ Charakterystyka bytowa stosunku ◊ Odmiany stosunku ◊ Relacje myślnę w ujęciu Tomasza z Akwinu i M. A. Krapca ◊ Realizm skrajny bądź umiarkowany	
WYKŁAD DZIESIĄTY	242
Tak zwane relacje istotowe i transcendentalne ◊ Związek bytowy Tożsamość relacji ◊ Konkretność Indywidualność ◊ Zasada jednostkownienia w tomizmie i u R. Ingardena ◊ Byt realny a ogólność (treści) Zmysłowość a intelekt w naszym poznaniu bytu ◊ Zastana hierarchia bytowania Granice budowania pięter abstraktów i konstruktów ◊ Dwojakię spojrzenie na byty pozarealne ◊ Dominacja aspektu formalnego nad treściowym i egzystencjalnym w logice	
WYKŁAD JEDENASTY	253
Zebranie i podsumowanie rozważań na temat kategorii bytu i relacji ◊ Trzy grupy omawianych zagadnień ◊ Sposoby poznawania relacji ◊ Nie ma antagonizmu między logiką (jako teorią przedmiotu) a metafizyką ◊ Rola logiki w uprawianiu teorii bytu	
BIBLIOGRAFIA	259
POSŁOWIE	263
INDEKS OSOBOWY	265
INDEKS RZECZOWY	269